

การศึกษาความรู้และการปฏิบัติตามสิทธิเด็กของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวบุญลักษณ์ รักษอารยะธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-383-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116496585

A STUDY OF KNOWLEDGE AND PRACTICE ACCORDING TO CHILDREN'S RIGHT
OF PRATHOM SUKSA SIX TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss. Boonyalux Ruxarayatham

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-383-1

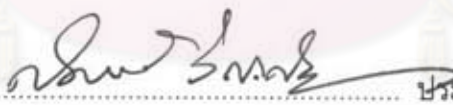
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความรู้และการปฏิบัติตามสิทธิเด็กของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวบุญญลักษณ์ รักษาอารยะธรรม
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณิ ศิริโชติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ งามสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณิ ศิริโชติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ครินทร์ วิทยะสิรินันท์)

บุญญลักษณ์ รักษาอารยะธรรม: การศึกษาความรู้และการปฏิบัติตามสิทธิเด็ก ของครูชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF KNOWLEDGE AND
PRACTICE ACCORDING TO CHILDREN'S RIGHT OF PRATHOM SUKSA SIX TEACHERS IN
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วรรณิ ศิริโชติ, 184 หน้า. ISBN 974-634-383-1

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติตามสิทธิเด็ก ของครูชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6

ผลการวิจัยพบว่า

สิทธิเสรีภาพด้านการแสดงออก ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 92.10 ตอบคำถามนักเรียนทุกครั้ง ครู
ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.24 เปิดโอกาสให้นักเรียนพูดหน้าชั้นเรียน และนักเรียนร้อยละ 26.31 เท่านั้นดีใจ
ที่ได้พูด ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 91.11 แบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำงานร่วมกัน

สิทธิที่จะได้รับการป้องกันมิให้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางร่างกาย หรือจิตใจรวมทั้งการ
รังแกทางเพศ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 92.22 ว่ากล่าวตักเตือนเมื่อนักเรียนกระทำความผิดครั้งแรก ครู
ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.97 ใช้คำพูดไม่สุภาพพูดกับนักเรียน ครูทุกคนแสดงความรัก ความเมตตา และใช้
คำพูดที่เหมาะสมพูดกับนักเรียน

สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 87.78 ดูแลเอาใจใส่
สุขภาพอนามัย ความสะอาด ความมีระเบียบ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 98.25 เสริมแรงทางบวกโดยการพูด
ยกย่องชมเชยนักเรียน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 69.49 เอาใจใส่นักเรียนที่เรียนอ่อนโดยให้นักเรียนเก่งคอย
ดูแลช่วยเหลือ

สิทธิที่จะได้รับการพักผ่อนและสันทนาการ ครูทุกคนให้นักเรียนเล่นได้อย่างอิสระในเวลาพัก
กลางวัน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 36.33 จัดชุมนุมแก่นักเรียน ครูทุกคนควรจัดทัศนศึกษา และค่ายพักแรม
ให้นักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

r # C540306 : MAJOR ELEMENTARY OF EDUCATION

KEY WORD : KNOWLEDGE AND PRACTICE / CHILDREN'S RIGHT / BANGKOK METROPOLIS .

BOONYALUX RUXARAYATHAM : A STUDY OF KNOWLEDGE AND PRACTICE ACCORDING TO CHILDREN'S RIGHT OF PRATHOM SUKSA SIX TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WANNEE SIRICHOTE, 184 pp. ISBN 974-634-383-1

The purpose of this research was a study of knowledge and practice according to children's right of prathom sukka six teachers in schools under the jurisdiction of Bangkok metropolitan administration .

The research findings were:

Concerning the right to have free expression

Most teachers, 92.10 per cent, reported to answer every question of their students. Most teachers, 98.24 per cent, reported to provide opportunities for the students' presentation in front of the classroom, however, only 26.31 per cent of students reported to happy to do so. Finally, most teachers, 91.11 per cent, reported to divide their students to work in small groups.

Concerning the right to protect themselves from abusive act

Most teachers, 92.22 per cent, reported to discuss and teach their students when they were found to misbehave for the first time. Most teachers 85.97 per cent, reported to use impolite words with students. Every teachers, reported, consistent with the researcher's observation, that they show their affection and kindness, verbally and nonverbally to their students appropriately.

Concerning the right to develop body and mind

Most teachers, 87.78 per cent, reported to take care of their students' health, hygiene, cleanliness and tidyness. Most teachers, 98.25 per cent, reported to give positive reinforcement to their students by praising them. Finally most teachers, 69.49 per cent, reported to their slow students by assigning him to sit next to the bright one.

Concerning the right to take rest and recreation

Every teacher reported to let their students play freely during lunch break. Most teachers, 63.33 per cent, reported to establish clubs for their students. Finally every teacher agreed that field trips and camping should be provided for students.

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณิ ศิริโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ชี้แจง แนะนำ ข้อคิดเห็น แก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ ประธานกรรมการสอบ และอาจารย์ ดร. ศรีนธร วิทยะสิรินันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่กรุณาตรวจ แก้ไข ให้คำเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ศาสตราจารย์กิตติคุณ สุมน อมรวิวัฒน์ นายวัลลภ ตั้งคณาณูรักษ์ อาจารย์พิชัย ละแมนชัย อาจารย์สุเมณฑา พงษ์มาลา อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้สละเวลาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณคณะครู และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ตลอดจนขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย ขอขอบพระคุณ อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ C5 ทุกคน และญาติ พี่น้องที่ได้ให้กำลังใจ และช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบหมายเป็นเครื่องบูชา พระคุณแต่ คุณพ่อ คุณแม่ และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุญญลักษณ์ รักรัชอารยะธรรม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเด็ก	12
สิทธิมนุษยชน	12
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	13
การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการคำนึงถึงสิทธิเด็ก	15
การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิทธิด้านการแสดงออกตามอนุสัญญา มาตราที่ 13	15
การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการป้องกันมิให้ตกเป็นเหยื่อ ความรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจ	20
การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ตามอนุสัญญาตามมาตราที่ 29	26
การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการพักผ่อนและ สันทนาการตามอนุสัญญามาตรา 31 (1)	32
	31

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนโรงเรียนที่ได้มา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	41
2	แสดงจำนวนครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	41
3	แสดงจำนวนนักเรียนที่สู้มา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	42
4	แสดงรายละเอียดในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียน.....	50
5	แสดงรายละเอียดในการเก็บข้อมูลจากแบบสังเกตครู	51
6	แสดงจำนวนครั้งในการสังเกต จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์	52
7	แสดงจำนวนครูและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	56
8	แสดงจำนวนครูและค่าร้อยละของครูจำแนกตามรายงานที่รับผิดชอบ.....	57
9	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความหมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	58
10	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ให้ความคุ้มครองเด็กในด้านต่าง ๆ	59
11	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการกระทำผิดที่เด็กอายุ 18 ปี จะได้รับการยกเว้น โทษ	60
12	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความคิดเห็นที่ครูสั่งลงโทษนักเรียนอย่างโหดร้ายทารุณ	61
13	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการให้สิทธิแก่เด็กในด้านสิทธิเสรีภาพด้านการแสดงออก.....	62
14	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการให้สิทธิแก่เด็กที่ได้รับการป้องกันมิให้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการรังแกทางเพศ.....	64
15	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการให้สิทธิแก่เด็กตามที่เด็กได้รับการพัฒนาทางร่างกาย และจิตใจ.....	67
16	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการให้สิทธิแก่เด็กในด้านสิทธิที่เด็กได้รับการพักผ่อน และสันตนาการ.....	70
17	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	72
18	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามโอกาสที่นักเรียนได้ซักถามประเด็นทางการเรียนและกัลยาปฏิบัติ.....	74
19	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามโอกาสที่นักเรียนได้พูดและแสดงความคิดเห็นในการเรียน.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามกลุ่ม ประสบการณ์ที่ให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกทักษะหรือได้ปฏิบัติจริง.....	79
21	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการปฏิบัติของครู อย่างมีเหตุผล.....	85
22	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามคำพูดของครู ที่ใช้พูดกับนักเรียน.....	88
23	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามพฤติกรรมครู เพศตรงข้ามที่ปฏิบัติกับนักเรียน.....	91
24	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเอาใจใส่ดูแล สุขภาพ ของนักเรียน.....	94
25	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามวิธีการสอนที่ครูใช้สอน นักเรียนแต่ละคน.....	96
26	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามพฤติกรรมครู เสริมแรงบวกของครู.....	100
27	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามพฤติกรรมของครู ในการให้โอกาสนักเรียนได้พักผ่อน และทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ในเวลาพัก.	102
28	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามพฤติกรรมของครู ในการส่งเสริมการ ใช้เวลาว่างของนักเรียน.....	103
29	แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการจัดกิจกรรม สันทนาการ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน.....	105
30	แสดงจำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติตามสิทธิเด็ก ด้านการแสดงออก.....	107
31	แสดงจำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติตามสิทธิเด็ก ที่จะได้รับการป้องกันมิให้เด็กตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางร่างกาย หรือจิตใจ รวมทั้งการรังแกทางเพศ.....	108
32	แสดงจำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติตามสิทธิเด็ก ที่จะได้รับการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจ.....	109
33	แสดงจำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติตามสิทธิเด็ก ที่จะได้รับการพักผ่อนและสันทนาการ.....	110